UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Uigesimaquarta de examinatione ordinando[rum].

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

latius diuulgeť, ꝑ oēs ꝓuīcias abſtergi citiſſime mandamꝰ.

Itē ex ꝯcilio Laodiceñ.iiij.

¶ Sacrarium ſubdiaconibꝰ ingredi non licet.

Non opꝫ ſubdiaconos licētiā habere in ſacrariū ſiue ſecretarium[a] (qđ greci diaconiū[b] appellāt) ingredi, et contingere vaſa dñica.

Itē in eodē. ¶ De eodē.

Miniſtruꝫ[c] non oportet vti orarijs: nec hoſtias derelinquere[d].

Itē in eodē. ¶ De eodē.

Non oportet lectores aut oſtiarios aut pſalmiſtas orarijs vti, ⁊ ſic legere aut pſallere.

Itē ex ꝯcilio Carthagi.iiij.

¶ Mulier in conuentu viros docere non permittitur.

Mulier quāuis docta et ſancta viros in cōuētu docere[e] non preſumat. Laicꝰ[f] autem preſentibus[g] clericis (niſi ipſis rogantibus) docere non audeat.

Itē ex concilio Agatheñ.

¶ Miniſtris non ſacratis vaſa dñica cōtingere nō licet.

Non opꝫ inſacratos[h] miniſtros licentiam habere in ſacrarium (qđ greci diaconium appellāt) ingredi, ⁊ contingere vaſa dñica.

Itē ex cōcilio Bracareñ.i.

¶ Cuilibet ex lectoribꝰ vaſa ſacra altaris portare nō licet.

Non liceat cuilibet ex lectoribꝰ ſacra altaris vaſa portare[i], nec alijs, niſi his q̇ ab epiſcopo fuerint ſubdiaconi ordinati.

Itē ex cōcilio Martini pape.

¶ De eodem.

¶ Ut clerici comā nō nutriāt.

Non liceat cuilibet miniſteria tāgere niſi ſubdiacono aut acolytho in ſecretario[k] vaſa dñica. Nec oportet clericos comam nutrire, et ſic miniſtrare: ſed attonſo capite, auribus patētibus: et ſm Aaron talarē veſtē induere, vt ſint in habitu ornato.

¶ Qualiter ſpōſus et ſponſa ſunt benedicendi.

Sponſus ⁊ ſponſa cū benedicēdi ſunt a ſacerdote, a parētibus ſuis vel a paranymphis[l] offeranť: qui cū benedictionē acceperint, eadem nocte ꝓ reuerētia ipſiꝰ benedictiōis i v̄ginitate[m] ꝑmaneāt.

¶ Qualiter epiſcopus ſit examinandus.

¶ Diſtinctio.xxiiij.

Qualiter ep̄s ſit examinādus. Qualiter ipſe ſimul cum reliquis infra ipſum conſtitutꝫ ſit ordinandꝰ breuiter monſtratū eſt. Nūc autē[n] videndū eſt de ſacerdotibꝰ ⁊ reliq̄s an ſine examinatione ſint promouēdi ad ordinem. De his ita ſcribit Paulꝰ ad Timotheū: Manꝰ[o] nemini cito impoſuerꝫ: et nihil ſine preiudicio[p] facias in alteram[q] partem declinando.

Ex decretis Sylueſtri pape cap.vij. ¶ De eodem.

Nullꝰ acolythorum vel ſubdiaconorū rem conſecratā a preſbytero alijs porrigat: qꝛ aliđ eſt miniſter, aliđ aſſiſtens: niſi tm̄ ipſe ſupportet qđ ei ſacerdos impoſuerit ore ſuo benedictum.

Item ex concilio Carthaginenſi tertio.

¶ Ante probationem nullus ordinetur clericus.

Nullus ordineť clericus niſi ꝓbatꝰ fuerit vel examine epiſcopoꝝ, vel populari teſtimonio[r].

Itē Gelaſius papa Celeſtino epiſcopo.

¶ Ad miniſterium alicuiꝰ eccleſie clerici eiuſdem promoueantur.

a ¶ Non oportet ſubdiaconos. ¶ Secretariū. id eſt altare: ne ſit contra.j.ea, non liceat.

b ¶ Diaconium. Diaconium appellatur altare: qꝛ ibi diaconꝰ miniſtrat ſacerdoti.

c ¶ Miniſtrum. id eſt ſubdiaconum.

d ¶ Derelinquere. Sꝫ ſumere debet eas cum alijs miniſtrꝭ: vt de ꝯſe. diſt.ij. tribus.

e ¶ Mulier. Docere nō ꝑſumat. hoc em̄ eſt ſacerdotale officium: vt.xvj.q.j. adijcimus. idē plenius habes.xxxiij. q.v. mulierem.

f ¶ Laicus. Ar. contra tēplarios ⁊ hoſpitalarios. Sꝫ illi non dicunť laici, cum ſint deo deuoti: vt.xij.q̄ſt.j. duo. vel ipſi habēt hoc ex ſpeciali priuilegio. — Tēplarij ⁊ hoſpitalarij non ſūt laici

g ¶ Preſentibꝰ. Maxime: nam nec abſentibꝰ. quomodo em̄ predicabit quis niſi mittať? extra de here. ad abolendā. ⁊ ca. cū ex iniuncto.

h ¶ Non opꝫ inſacratos. i. non ſacros.

i ¶ Non liceat. Portare. i. ꝓceſſione. ⁊ vocat hec vaſa ſacra vbi cōtinenť reliquie.

k ¶ Non liceat. In ſecretario. hic ſecretariū dicitur locꝰ in quo ſacra vaſa ponūtur. ⁊ ſic non eſt cōtra.ſ.e.diſt. non oportet. vbi diciť ſubdiaconi ſecretarium ingredi nō debent. — Secretarium.

l ¶ Sponſus. Uel a paranymphis. i. parentibus vel ancillis: ⁊ dicitur paranymphe quaſi parātes nympham.

m ¶ In virginitate. Alibi dicitur de biduo vel triduo: vt.xxx.q.v. aliter. Sed intelligo et illud et iſtud eſſe cōſilium.

Qualiter ep̄s. ¶ Hec diſt. diuidiť in tres partes: in quarum prima dicitur ꝙ ꝓbate vite debent eſſe ad eccleſiam ſacerdotes: et ad hoc tres canones inducuntur. Secunda ibi: Cū itaqꝫ. Tertia ibi: Queriť q̄d fieri. Jo. de fan.

¶ Casꝰ. Supra dictum eſt qualiter ep̄s ſit examinandus: ⁊ qualiter ipſe ſit ordinandus. In hac vero.xxiiij. di. queritur de ſacerdotibꝰ et reliq̄s clericis an ſine examinatione ſint ꝓmouēdi: et probat Gratianꝰ authoritate pauli ꝙ examinādi ſunt: dicētis. Manū cito nemini impoſueris: ⁊ nihil ſine preiudicio facias. i. precedente iudicio. i. ſine preexaminatione. — j.tim̄. v.

n ¶ Nūc aūt. In hac di. agit magiſter đ examinatione clericoꝝ. Primo oſtēdit oēs examinādos eſſe. Secūdo oſtēdit qualiter et qn̄ examinādi ſūt, et a quibꝰ. Tertio q̄liter punianť q̄ ſine examinatione ꝓmouenť. — Et hoc vſqꝫ ad.§.j. e. cū itaqꝫ. Et hoc facit ab illo.§. cū itaqꝫ vſqꝫ ad.§. q̄riť.

o ¶ Manꝰ. lxxviij diſt. quid eſt.

p ¶ Preiudicio. i. precedēti iudicio.

q ¶ In alterā. id eſt in contrariā: ꝑ ut ponitur.ij.q.iij.§. notandū. ibi, ꝑuaricator.

r ¶ Nullus. Teſtimonio. hic habes ꝙ teſti-

moniũ populi equiualet examinationi. Unde ſufficit q clericus ordinandus habeat famam p ſe: ꝛ per hoc etiã patet q noti non ſunt examinãdi: ſed tantum ignoti: vt xlviij. diſtin. de petro. xciiij. diſt. valde. extra de preſum. mandata.† q.j. pontifices. extra de iure pat. ex literis.
c ¶ Creaſſe. i. ordinaſſe illum.
d ¶ Nec miniſtro. Et ita quelibet eccleſia habebit ſacerdotem ꝛ diaconum: alibi dicitur q habebit duos ſacerdotes. vij. q.j. illud. ꝛ ex de fil. preſby. propoſuit.

Ignoti ſũt examinandi, ꝛ nõ noti.

† De hoc no. s. di. proxi. q epõs in prin. Archi.

Preſbyteri.
¶ Caſus. Uacante Stomeñ. eccleſia defecit ſacerdos in eccleſia beati eleutherij martyris: ꝛ cum illa eccleſia epõ indigeret, nec erat epiſcopus q eã ordiaret: clerici Stomẽſis ciuitatꝫ ſupplicauerunt pape vt preciperet Celeſtino epõ quatenus nomine viſitatoris tãtum, ꝛ nõ tanq̃ pprio epm ordinaret in prefata eccleſia Julianũ preſbyterũ diaconẽ in locum deficientis preſbyteri electũ. Precipit ergo papa epõ Celeſtino vt Julianũ diaconẽ pmoueat in pſbyterũ in pdicta eccleſia tantũ nomine viſitatoris: ꝛ feliciſſimum in locũ Juliani ſubſtituat diaconem: vt eccleſia illa nec ſacerdote indigeat, nec miniſtro.

Presbyteri, diacones, et vniuerſi clerici Stomeñ. ciuitatis [a] petitorio nobis ſuggeſſere porrecto, in eccleſia beati martyrꝫ Eleutherij epĩ que in ſupradicta ciuitatis parochia probatur eſſe conſtructa: preſbyterũ qui cõſtitutus fuerat, defeciſſe: atq in ei9 locũ Julianũ diaconem ipſius eccleſie pro celebritate ipſius loci q̃ totius debere ordinari. Et ideo frater chariſſime ſi de eius vita vel moribus nihil eſt qð contra canonũ veniat ſtatuta, ſupraſcriptũ preſbyterij honore decorabis: ſciturus [b] viſitatoris te noĩe, non cardinalis creaſſe [c] pontificis. Pariter etiam et feliciſſimum diaconẽ in eccleſie miniſteriũ (ſi cõuerſatio eius fuerit probabilis) ſubrogabis: vt locus proceſſionis celeberrimus ad miniſteriorum cõſecrationem nec ſacerdote indigeat, nec miniſtro [d].

Item ex concilio Laodiceñ.

¶ Metropolitanorũ ꝛ epiſcoporũ examine promoueantur ceteri epiſcopi.

Episcopi iudicio metropolitanorũ et eorũ epiſcoporum qui circũcirca ſunt promoueantur ad eccleſiaſticam dignitatẽ: ij videlicet qui plurimo [e] tẽpore probant tam verbo fidei q̃ recte conuerſationis exemplo. Cum itaq ſine examinatione nullus ſit ordinandus: quemadmodum et quo tempore ſacerdotum et ceterorum infraſcriptorũ examinatio debeat fieri, conſiderandum eſt. De his in concilio Nauatenſi ita legitur.

¶ Qui ordinãdi ſunt, feria quarta ad examinationẽ cõueniãt.

Quando epiſcopus ordinationem facere diſponit, omnes qui ad ſacrum miniſterium accedere voluerint feria quarta ante ipſam ordinationem vocandi ſunt ad ciuitatem vna cum preſbyteris qui eos repreſentare debent: et tunc epũs a latere ſuo eligere debet ſacerdotes [f] et alios prudentes viros gnaros diuine legis, exercitatos in eccleſiaſticis ſanctionib9 qui ordinãdorum vitam, genus, patriã [g], etatem, inſtitutionẽ [h], locum vbi educati ſunt, ſi ſint bene literati, ſi inſtructi in lege dei, ante omnia diligenter inueſtigẽt [i]: ſi fidem catholicam firmiter teneant, ꝛ verbis ſim-

e ¶ Epiſcopi, Qui plurimo. tales enĩ preferendi ſunt alijs in ordine, et in dignitate. † vt. lxj. di. ca. ſtatuim9. lxxv. diſt. ca. vlt.
¶ Cũ itaq. ¶ hec eſt ſecũda pars in qua dicit q ordinãdi ſunt examinandi. Jo. de fan.
Quãdo. ¶ Caſus. Dicitur in hoc ca. q i feria quarta ante ſabbatũ ordinationis archipreſbyteri et ſacerdotes debent preſentare ordinãdos in ciuitate: et tunc epiſcopus ad examinationem illorum tribus diebus continuis faciendam debet eligere viros prudẽtes qui diligenter de vita et ſtatu eorum inquirant: et ſint tales qui gratia vel pecunia nõ corrũpant. alr̃ deponantur, ꝛ pmoti repellantur.
f ¶ Sacerdotes. tamẽ hoc videtur eſſe officiũ archidiaconi, ꝛ repreſentare abbates ordinandos, ꝛ abbatiſſas i ſede ponere: vt extra de offi. archidia. vt noſtrũ. Et eſt arg. ad hoc. s. diſt. proxi. oſtiarius. Et ſecundum hoc videtur q ſi archidiaconus debet examinare inſtituendum, q tenetur ordinato ad beneficium conferendum. argu. liiij. diſt. ſi ſeruus. Arg. contra ex de preben. epiſcopus. Solu. illud eſt quando epiſcopus ordinat ſine repreſentatione: vel quando repreſentans non eſt ſoluendo.
g ¶ Patriam. Nam propter natiuitatem vel patriam carius vel vilius emitur mancipium. ff. de edili. edic. q ſi nolit. §. qui mancipium.
h ¶ Inſtitutionem. i. titulum.
i ¶ Inueſtigent. Sed nunquid ordinandi ita rigide ſunt examinandi: quod videtur: vt extra de pur. ca. conſtitutus. ꝛ extra de electio. cum in cunctis. Argu. contra. ff. de edili. edic. ſi quid venditor. in princi. vbi dicitur q non ita amare, ſed cum quodã teperamento accipiendum eſt, vt nõ reqrat nimia perfectio. extra de elec. cum

Archidiaconus iſtituẽdos pñtare debet ſimul examinandos.

Ordinãdi qualiter examinandi.

‡ Iſte decre. nõ probãt: intuẽti id ad qð pbãdũ iducit̃.
‡ Dic q p cõfirmationem nulla fit alienatio: nec preiudicat̃ futuro epõ: et ſic loqt̃ ex de ma. et obe. his q̃. ꝛ ca. cũ olim. Jo. de fan.

a ¶ Ciuitatis. carentis epõ. Sꝫ nõne vacãte ſede epiſcopali capitulum potuit dare inueſtituram: vt ex de here. ad abolẽdã. et ex de elec. q̃ diligentia?‡ Rñ. q inueſtitura tantũ ad epõs ſpectat. xvj. q. vij. nullus. Jo. et eſt hodie expreſſum ex ne ſe. va. illa. vbi dicit̃ q capitulum non ſupplet defectũ epĩ in collationibus prebendarum. B. Uel dic q capitulũ iſtum diaconũ non potuit alienare ſe. vacã. quia eccleſiaſtice res alienari non poſſunt ſede vacante: vt. xij. q. ij. ſiqua de rebus. ꝛ. lxxj. diſt. fraternitatem. ꝛ maior eſt alienatio ‡ perſone q̃ alterius rei: vt. xij. q. j. precipimus. Sed quare non petebãt hoc ab archiepiſcopo? Forte quia eccleſia erat exempta. Itẽ quare non petebant hoc a vicinis epiſcopis: vt lxv. diſt. ſi forte? Rñ. forte nolebant. poterãt enim ire ad papam omnibus omiſſis medijs, ſicut ad eum appellatur omiſſis medijs. ij. q. vj. ad Romanã. ꝛ ca. omnes. Uel capitulũ ipſum elegit: ꝛ petijt a papa cõfirmationẽ. nam idem non poteſt eligere ꝛ confirmare.
b ¶ Sciturus. Semper hoc ergo eſt exprimẽdum, ne pro iure poſſit hoc in poſterum ſibi vendicare: vt. vij.

nobis olim. Hec autem tria potiſſime requirenda ſunt, etas legitima, literatura ſufficiens, morum honeſtas: vt extra de elec. cū in cūctis. & ſi non fuerit in his trib⁹ examinatus, deponendus eſt: vt extra de elec. nihil eſt.
a ¶ Iā condēnati. Sūt ergo tales ipſo iure ſuſpenſi. j. q. j. reperiuntur.

do quātum ad ordinatos. Et quod dicit ordinatum deijciendum ſi prius fuerit criminoſus, intelligas de maiori crimine: quia ſi quis in minori crimine exiſtens ordinari ſe permiſerit, non deponitur: ſed imponitur ei penitentia: vt. lxviij. diſtinct. cap. j. lxxxij. diſtin. preſbyter.

Hec i monachō nō eſt neceſſaria: vt legitur et no. j. xvj. q. j. legi.

cumbit ab oib⁹ comprobet: extra de preſcrip. accedēs. Archi.

ordinati.

plicibus aſſerere queant. Ipſi autem quibus cura committitur, cauere debēt ne aut fauoris gratia, aut cuiuſcunq; muneris cupiditate illecti a vero deuient vt indignū et minus idoneū ad ſacros gradus ſuſcipiendos epiſcopi manibus applicent. quod ſi aliter fecerint: & ille qui indigne acceſſerit, ab altari remouebitur: & illi qui donū ſancti ſpiritus vendere conati ſunt, corā deo iam condēnati[a] eccleſiaſtica dignitate carebūt. Igitur per tres cōtinuos dies diligenter examinentur: & ſic ſabbato q̇ probati ſunt epiſcopo repreſentētur. Alſ[b] autē, ſine clericorū videlicet conſilio, & populi teſtimonio, nullū ep̄s ordinare preſumat. Unde in concilio Carthaginenſi. iiij. legitur.

¶ Sine clericoꝝ ſuoꝝ cōſilio ep̄s clericos non ordinet.

Epiſcop⁹ ſine cōſilio clericoꝝ[c] ſuorum clericos nō ordinet: ita vt ciuiū cōniuētiam et teſtimonium querat.

Queritur q̇d fieri debeat de his q̇ ſine examinatione prouecti ſunt. De his ita legit̄ in concilio Martini pape.

¶ De his q̇ ſine examinatiōe ordinantur, & poſtea peccata ſua confitentur.

Si quis preſbyter aut diaconus ſine aliqua examinatione ordinati ſunt: aut certe cum diſcuterentur, criminoſa peccata cōfeſſi[d] ſūt: aut poſt ordinationē ab alijs detecti ſunt: abijciantur ex clero. Similiter vero et de vniuerſo clericorum ordine ſeruetur. nam hoc ſibi quod irreprehenſibile[e] eſt: ſancta catholica defendat eccleſia.

¶ Diſtinctio. xxv.

Quod null⁹ ſine examinatione ordinādus ſit, breuiter ꝓbatū eſt. Quid autē[f] ad ep̄m, quid ad vnūquēq; inferiorē pertineat, Iſido. hiſpaleñ. ep̄us in epiſtola ad Ludifredum ſcribit ita dicens.

¶ Quod ep̄i & ceteroꝝ ſit officium in eccleſia.

¶ Arch. ¶ Dictū eſt. §. ꝙ clerici collaterales ep̄i debent ꝓbare & examinare ordinandos: et ordinandi debent eſſe probati populi teſtimonio. Nunc vero dicitur ꝙ ſi neutrū iſtoꝝ interueniat: ep̄s non debet preſumere facere ordinationem.
b ¶ Al's. i. ſi non ſunt examinati a collateralib⁹ ep̄i vel probati per teſtimoniū ppl'i. ad hoc. §. eo. nullus.
c ¶ Epiſcopus. ¶ Clericoꝝ. Sꝫ cōtra. xv. q. vij. cap. vlti. ibi dicitur ꝙ ſolus ep̄s honorē dare poteſt: ſolus auferre nō poteſt. Sꝫ ibi hec dictio ſolus non excludit clericos ſuos: ſed alios ep̄os. adhuc ſignatur aliud cōtrariū. lxvij. diſti. reliqui. Sed illud loquitur de notis clericis. requiritur ergo conſenſus canonicorū in ordinibus cōferendis: vt hic. Itē in cauſarū definitionibus: vt. xv. q. vij. ep̄s. Item in conferendis beneficijs. extra de his que fi. a prela. ſine conſenſu ca. ea noſcitur. xciij. diſt. legimus. Item in priuilegijs cōferēdis, & alijs negocijs: vt extra de his q̄ fi. a p̄la. cāpto.
¶ Queritur quid fieri. ¶ Hec eſt tertia pars diſtinct. in qua dicitur ꝙ ſi aliqui ſine examinatione ordinantur: ſi criminoſi ſint, deponantur. Io. de fan.
Si quis. ¶ Caſus. Tres caſus in hoc cap. continentur. Primus eſt ꝙ ſi quis preſbyter vel diaconus ſine examinatione fuerit ordinatus, debet deponi. Secundus eſt ꝙ ſi examinatur, & confitetur crimina ſua in examinatione: debet repelli, et non promoueri. Tertius ſi examinatur, et non cōfitetur crimina ſua: ſi poſtea inde conuincatur, debet deponi. Idem dicendum eſt de ceteris clericis inferioribus.
d ¶ Confeſſi. Si metu probationum aliquis cōfitetur crimen, talis habetur pro conuicto. ſed ſi ſponte aliquis confitetur crimen nulla examinatione precedente, ſeruatur quod legitur. xv. q. viij. qui admiſerit. et. c. ſi quis preſbyter. et ponit hoc verbum abijciantur improprie. vno modo exponitur quātum ad ordinandos: alio mo-

vt. §. ca. primo.

Ep̄s dꝫ hre capituli cōſenſuꝫ in multis.

ſcꝫ in diſpenſatione reꝝ eccleſie. xij. q. ij. ſi q̄ ò re b⁹. Itē in alienatiōe. xij. q. ij. ſine exceptiōe. x. q̄ō. ij. h⁹ mo. Item i oib⁹ cōibus negocijs vtq̄ oib⁹ in-

extra de renun. niſi. §. propter criminis conſcientiam. Qui ergo tempore ordinatiōis ſue tacet crimē ſuum, deponitur: vt. l. diſtinc. ex penitentibus. vel ſi quis ſine examinatiōe ꝓmotus fuerit: vt lxxxiiij. diſtin. quiſquis. et. lxxxj. diſt. ſi qui ſine examinatione. Sed pone ꝙ in omībus ſit idoneus qui ordinatus eſt ſine examinatiōe, nūquid propter hoc ſolum deponendus eſt ꝙ non eſt examinatus? ita videtur hic dici: et hoc non eſt propter ſuum vitium, ſed ꝓpter vitium ordinātis: vt. lxx. diſt. ca. j. et xvj. queſt. vij. decernimus. Itē qꝛ non intrauit per oſtium: vnde mori debet: vt Rhemus. ff. de re. di. l. vlt. Alij contrariū dicunt: arg. contra extra de prebē. cū ſecundum Io.
e ¶ Quod irreprēhēſibile. Ergo minores ordines cū examinatione conferendi ſunt. Nam et deponitur quis a minoribus ordinibus: vt. xxvij. queſtione. j. ſi qui epiſcopus.
Quod nullus. ¶ Hec diſtinc. diuiditur in tres partes. In prima ponuntur officia minorum clericorum et epiſcoporum et aliarum dignitatum. ſcilicet archidiaco. archipreſby. primicerij, ſacriſte, theſaurarij. Pe. Secunda ibi, ex hac. Tertia ibi, nunc autem. Ioan. de fan.
¶ Caſus. Supra oſtenſum eſt de examinatione clericorum. In hac vero. xxv. diſtinc. oſtenditur quid ad epiſcopum, & quid ad alios inferiores pertinet: et hoc probat per ſequentia ca. Et poſtea interſerit qualiter oportet epiſcopum eſſe ſine crimine &c. deinde ponit ſignificationes huius nominis crimen.
f ¶ Quid autem. In hac diſtinct. oſtendit quid pertineat ad vnumquemq; ordinem. Secundo ponit regulam apoſtoli. Oportet epiſcopum eſſe ſine crimine. et inde nacta occaſione ponit varias ſignificationes huius nominis crimen: et oſtendit quod ſit mortale, quod veniale.

Hec ſ. poſitio fieri dꝫ non ab eo q̇ eū ordinauit: cū ipſe debeat deponi: ſꝫ ab eius ſuperiore ſcꝫ H. Idem ſentit Goff.

Arg. ꝯ. §. ea. diſ. qn̄. ſumpto argu. a cōtrario ſenſu. ſꝫ ita huic et ibi ſubau. maxime. Archi.

et hoc vſq; ad. §. nūc autem.